

Vergaderjaar 2024–2025

36 145

Voorstel voor een Verordening van het Europees parlement en de Raad tot tijdelijke liberalisering van de handel bovenop de handelsconcessies die op Oekraïense producten van toepassing zijn krachtens de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en Oekraïne, anderzijds

G

VERSLAG VAN EEN NADER SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 4 oktober 2024

De leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingshulp¹ hebben kennisgenomen van de brief² van de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking van 14 juni 2024, in reactie op de brief van de commissie van 18 april 2024 met vragen over kabinetsappreciatie aangaande het voorstel voor verlenging verordening tijdelijke liberalisering handel tussen de EU en Oekraïne.

Naar aanleiding hiervan is op 17 juli 2024 een brief gestuurd aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp.

De Minister heeft op 30 september 2024 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde nader schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingshulp,
Van Luijk

¹ Samenstelling:

Oplaat (BBB), Croll (BBB), Marquart Scholtz (BBB), Goossen (BBB), Van Gasteren (BBB), Karimi (GroenLinks-PvdA), Roovers (GroenLinks-PvdA), Crone (GroenLinks-PvdA), Martens (GroenLinks-PvdA), Thijssen (GroenLinks-PvdA), Petersen (VVD) (*voorzitter*), Vogels (VVD), Van Ballekom (VVD), Van Toorenburg (CDA), Prins (CDA), Belhirsch (D66), Moonen (D66), Van Strien (PVV), Koffeman (PvdD), Van Bijsterveld (JA21), Van Apeldoorn (SP), Huizinga-Heringa (CU) (*1^e ondervoorzitter*), Dessing (FVD) (*2^e ondervoorzitter*), De Vries (SGP), Hartog (Volt), Van Rooijen (50PLUS), Van der Goot (OPNL)

² Zie verslag schriftelijk overleg: *Kamerstukken I, 2023–2024, 36 145, F.*

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR BUITENLANDSE ZAKEN, DEFENSIE EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp

Den Haag, 17 juli 2024

De leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) hebben kennisgenomen van de brief³ van de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking van 14 juni 2024, in reactie op de brief van de commissie van 18 april 2024 met vragen over kabinetsappreciatie aangaande het voorstel voor verlenging verordening tijdelijke liberalisering handel tussen de EU en Oekraïne. De leden van de fractie van de **Partij voor de Dieren** hebben naar aanleiding hiervan een aantal nadere vragen en opmerkingen.

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de Minister van 14 juni 2024. Zij constateren dat een aantal vragen niet door de Minister is beantwoord.

In haar brief geeft de Minister desgevraagd aan dat de totale import aan pluimveevlees(producten) uit Oekraïne met 42% is gestegen ten opzichte van 2022. Daarvan heeft meer dan de helft Nederland als bestemming. Bent u het met deze leden eens dat de liberalisering de pluimveesector in Nederland onder grote druk zet? Kunt u aangeven wat de Minister bedoelde met de uitspraak dat het kabinet «hecht» [...] aan de monitorings- en rapportageverplichting van de Commissie die bij de eerste verlenging van de autonome maatregelen is geïntroduceerd en de vrijwaringsclausules in het besluit»?⁴ Welke conclusies trekt u op basis van de cijfers die uit deze verplichtingen voortvloeien?

Per 28 juni 2024 voerde de Europese Commissie een importheffing in van 15 euro per kilo eieren uit Oekraïne met een quotum op basis van de gemiddelde importvolumes van het tweede semester van 2021 en de jaren 2022 en 2023. Klopt het dat twee weken later dit quotum reeds werd bereikt? Deelt u de conclusie van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie dat de importheffing te laag is?

In 2018 voerde de Europese Commissie een invoerquotum in op kipfilet uit Oekraïne. Door de kippenborsten op een speciale manier te versnijden, wist Oekraïne het vlees toch naar Europa te exporteren en het quotum te omzeilen. Deelt u de zorgen van deze leden dat Oekraïne wederom wegen zal verzinnen om het quotum te omzeilen en zijn (legbatterij)eieren te blijven exporteren?

Ten slotte vragen deze leden u een overzicht te verschaffen van de hoeveelheid eieren die in mei en juni 2024 vanuit Oekraïne werden geïmporteerd naar de EU en Nederland, vergeleken met de cijfers van juli 2024.

³ Zie verslag schriftelijk overleg: *Kamerstukken I*, 2023–2024, 36 145, F.

⁴ Idem, blz. 8.

De leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk vrijdag 6 september 2024.

Voorzitter van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking
K. Petersen

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSHULP

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 september 2024

Hierbij beantwoord ik de nadere vragen van de leden van de fractie van de Partij voor de Dieren naar aanleiding van de brief van mijn voorganger van 14 juni 2024 in reactie op de vragen van de leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking over de kabinetsappreciatie aangaande het voorstel voor verlenging verordening tijdelijke liberalisering handel tussen de EU en Oekraïne. De vragen van de leden van uw Kamer zijn in deze brief vetgedrukt weergegeven met de antwoorden per vraag daaronder.⁵

In haar brief geeft de Minister desgevraagd aan dat de totale import aan pluimveevlees(producten) uit Oekraïne met 42% is gestegen ten opzichte van 2022. Daarvan heeft meer dan de helft Nederland als bestemming. Bent u het met deze leden eens dat de liberalisering de pluimveesector in Nederland onder grote druk zet? Kunt u aangeven wat de Minister bedoelde met de uitspraak dat het kabinet «hecht» [...] aan de monitorings- en rapportageverplichting van de Commissie die bij de eerste verlenging van de autonome maatregelen is geïntroduceerd en de vrijwaringsclausules in het besluit»? Welke conclusies trekt u op basis van de cijfers die uit deze verplichtingen voortvloeien?

Antwoord

In de beoordeling van het voorstel voor de verlenging van de tijdelijke vrijstelling van importheffingen op Oekraïense producten is aangegeven dat het kabinet zich ervan bewust is dat Nederlandse en EU-marktpartijen meer concurrentie ervaren door de invoer van Oekraïense landbouwproducten in Nederland en de EU, zoals voor pluimveevlees en eieren.⁶ Het kabinet «hecht» aan de monitorings- en rapportageverplichting van de Commissie omdat de rapportage daarover aan de lidstaten belangrijk is om na te kunnen gaan wat de markteffecten zijn van de tijdelijke vrijstelling. Dit om, zo nodig, tijdig in te kunnen grijpen bij aantoonbaar ernstige marktverstoring.

Als gevolg van de inwerkingtreding van de tweede verlenging van de tijdelijke opschorting van importheffingen op Oekraïense producten wordt de import tegen nultarieven nu begrensd voor pluimveevlees en eieren. Inmiddels zijn automatische vrijwaringsmaatregelen – in de vorm van tariefcontingenten en importheffingen – van kracht geworden voor eieren (zie ook het antwoord op de volgende vraag). Tot nu toe is uit de rapportages niet gebleken dat er sprake is van sterke prijsverlagingen van Europees geproduceerd pluimveevlees en -eieren op de Europese markt. Uit de handelscijfers van import van pluimveevleesproducten naar de EU blijkt verder dat de invoer uit Oekraïne de invoer uit andere derde landen, zoals Brazilië en Thailand, gedeeltelijk heeft vervangen. Er lijkt derhalve geen sprake van een algemene ernstige marktverstoring.

Per 28 juni 2024 voerde de Europese Commissie een importheffing in van 15 euro per kilo eieren uit Oekraïne met een quotum op basis van de gemiddelde importvolumes van het tweede semester van 2021 en de jaren 2022 en 2023. Klopt het dat twee weken later dit quotum reeds werd bereikt? Deelt u de

⁵ Zie verslag schriftelijk overleg: Kamerstukken I, 2023–2024, 36 145, F.

⁶ Kamerstukken II, 2023–2024, 36 045, nr. 178.

conclusie van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie dat de importheffing te laag is?

Antwoord

De geschorste tariefcontingenten en importheffingen voor eieren zijn met ingang van 1 juli 2024 tot en met 31 december 2024 gereactiveerd.⁷ Dit omdat de drempel voor het importquotum tegen nulheffing voor 2024 van de verordening was bereikt.⁸ Met ingang van 1 januari 2025 tot 6 juni 2025 wordt een nieuw tariefcontingent tegen nulheffing ingevoerd overeenkomend met 5/12^e van de drempelwaarde uit de verordening voor de tweede verlenging van de autonome vrijwaringsmaatregelen. Herinvoering van de importheffingen betekent niet dat er geen import meer is van eieren en ei-producten uit Oekraïne. Import van eieren en ei-producten was er ook al vóór invoering van de autonome maatregelen. Het ging daarbij zowel om import binnen het tariefcontingent onder het Associatieverdrag met Oekraïne als buiten dat tariefcontingent, tegen WTO-tarief. Dit WTO-tarief geldt voor alle import uit derde landen dat niet onder quota wordt ingevoerd in de EU. Kennelijk is het, ondanks importheffingen, aantrekkelijk voor marktpartijen om eieren en ei-producten te importeren uit Oekraïne.

In 2018 voerde de Europese Commissie een invoerquotum in op kipfilet uit Oekraïne. Door de kippenborsten op een speciale manier te versnijden, wist Oekraïne het vlees toch naar Europa te exporteren en het quotum te omzeilen. Deelt u de zorgen van deze leden dat Oekraïne wederom wegen zal verzinnen om het quotum te omzeilen en zijn (legbatterij)eieren te blijven exporteren?

Antwoord

In 2019 is het Associatieverdrag tussen de EU en Oekraïne gewijzigd om deze onvoorziene import van kippenborst met stukjes bot (zogenoemde vleermuisdeelstukken) aan banden te leggen. De overmatige export is tegengegaan door één enkel tarief te hanteren voor import van kippenborsten met en zonder bot. Met die wijziging is de import van alle kip- en kipproducten uit Oekraïne geregeld via quota en heffingen. Daarbij werd het quotum voor tariefvrije export van kip- en kipproducten naar de EU verhoogd. Er zijn geen aanwijzingen dat Oekraïense exporteurs nadien quota voor kip- en kipproducten hebben omzeild door innovatieve deelstukken te introduceren, noch is er reden te veronderstellen dat ze dit in de toekomst gaan doen. Evenmin is er reden te veronderstellen dat de quota en heffingen die momenteel gelden voor eieren en ei-producten die uit Oekraïne worden geïmporteerd zouden worden omzeild.

Ten slotte vragen deze leden u een overzicht te verschaffen van de hoeveelheid eieren die in mei en juni 2024 vanuit Oekraïne werden geïmporteerd naar de EU en Nederland, vergeleken met de cijfers van juli 2024.

Antwoord

Om de impact op de interne markt in de EU te monitoren wordt import op de interne markt op EU-niveau geregistreerd. Daarbij vindt registratie plaats van import door bedrijven die geregistreerd zijn in Nederland. De

⁷ Verordening (EU) 2024/1827 van de Commissie van 1 juli 2024 betreffende de invoering en het beheer van een tariefcontingent voor eieren dat voortvloeit uit Verordening (EU) 2024/1392 van het Europees parlement en de Raad inzake tijdelijke handelsliberaliseringsmaatregelen bovenop de handelsconcessies die op Oekraïense producten van toepassing zijn krachtens de Associatieovereenkomst tussen de Unie en Oekraïne

⁸ Verordening (EU) 2024/1392

importcijfers voor Nederland betekenen niet dat deze import allemaal op de Nederlandse markt komt. Nederland is een doorvoerland naar veel andere lidstaten in de EU, ook voor producten uit Oekraïne. In mei en juni 2024 is volgens de voorlopige importcijfers van de Commissie⁹ in totaal 9.361 ton eieren en ei-producten in de EU geïmporteerd.¹⁰ Voor juli is volgens de voorlopige importcijfers 5.539 ton eieren en ei-producten in de EU geïmporteerd. De import in juli 2024 is hoger dan de gemiddelde import van mei en juni 2024. Op dit moment zijn geen exacte cijfers beschikbaar over importhoeveelheden via Nederland uit deze voorlopige importdata. Wel is in de grafiek van de presentatie van de Europese eiermarkt van de Commissie van 28 augustus 2024 met voorlopige handelscijfers te zien dat voor alle drie maanden in de orde van grootte van ca 1.000 ton eieren en ei-producten wordt geïmporteerd via Nederland.¹¹

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp,
R.J. Klever

⁹ Handelscijfers TAXUD Surveillance database (verse eieren, niet in schaal, eigeel en albumine)

¹⁰ Register of Commission expert groups and other similar entities (europa.eu)

¹¹ Eggs – European Commission (europa.eu)